

TADEUSZ MROCZEK

ur. 1929; Janów Podlaski

Miejsce i czas wydarzeń	Janów Podlaski, PRL
Słowa kluczowe	projekt "Archiwum Historii Mówionej - opracowanie i udostępnienie online najcenniejszych zasobów", Żydzi, relacje polsko-żydowskie, powroty Żydów po wojnie

Losy Żydów, którzy wrócili po wojnie do Janowa

Niektórzy wrócili. Wrócili ci, co z Sowietami w [19]39 roku uciekli. Też niektórzy zginęli, byli na Sybirze, rozmaite ich losy były. Ale między innymi wrócił ten milicjant, ten sąsiad drugi, po wojnie. Mieszkał w swoim [domu] i został zamordowany przez już nasze Narodowe Siły Zbrojne, NSZ, niestety. No i też prawda – Polacy. Zastrzelony on, jego żona i dziecko. W tym czasie mniej więcej, kiedy był ten pogrom kielecki, dosłownie chyba nawet tego samego dnia. Przyszli w nocy i zastrzelili. No nie wiem, może za to, że on był w tej policji, z tą opaską? No, zastrzelili jego, jego żonę, Polkę zresztą, i dziecko małe.

Z tych sąsiadów naszych no to wrócił ten i jeszcze jeden Żyd. To przyszedł do rodziców i opowiadał, że on nie wyjechał wtedy, jak ich wywozili tymi furmankami, został i siedział w swoim domu, gdzieś tam na strychu. A myśmy wtedy, no dzieciaki, po tych opuszczonych podwórkach żydowskich tam biegali, zaglądaliśmy do tych mieszkań, z tym, że nie bardzo żeśmy tam chcieli zaglądać, bo zdarzało się, że nieraz były zapchłone te mieszkania, że jak się tam zajrzało, to potem pchły obskoczyły. Ale po podwórkach to żeśmy ganiali. No i ten Żyd opowiada, że on siedział tam na strychu gdzieś, no i ja miałem być w grupie dzieciaków, które tam po podwórku w pobliżu biegały i ja miałem pokazywać palcem i mówić: „Oj tam jest Żyd, tam jest Żyd!” No i on miał stracha, że się wyda, że on tam jest. No i jak wrócił, to takie przy mnie do rodziców mówił. Może i tak było, nie wiem, bo to ja miałem wtedy jedenaście lat. No i on w jakiś sposób do Sowietów tam się na wschód [udał], a potem wrócił. [Po wojnie] wyjechał gdzieś. Nie miał zamiaru zostawać, gdzieś miał może i plany.

Data i miejsce nagrania	2019-04-04, Lublin
Rozmawiał/a	Agnieszka Piasecka
Redakcja	Aleksandra Bańkowska
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"